

Kolme musiikkipitoista iltaa Teatteri Vanhassa Jukossa

ESS: Teatteri Vanhassa Jukossa nähdään seuraavien päivien aikana kolme eri musiikkipitoista esitystä. Tänään lauantaina nuoret julkolaiset tuovat näyttämölle Eero Ojasen sävellyksiä muun muassa Bertolt Brechtin, Aulikki Oksasen ja Leif Salménin teksteihin. Konsertissa esiintyvät Suvu Halinen, Minja Koski, Emmi Jauhainen, Esa Parikka, Jussi Sorjanen, Antti Akkanen ja Ilmari Myllynen. Katkennut köysi -konsertti alkaa kello 19.

8. lokakuuta kello 19 Jukossa esiintyy Lahden ammattikorkeakouluun opinnäytetyötään tekevä Ida Backer, joka laulaa Kurt Weillin säveltämästä Kolmen pennin oopperasta lauluja, joita sitovat toisiinsa Bertolt Brechtin tekstit. Backeria avustavat Anu Silvasti, Senni Haukkaneva ja Marko Porala. Koreografia on Sade Niemen ja ohjaus Hannu Salmisen.

Vanhan Jukon lämpöissä vieraillee 9.10. ja 6.11. kello 19 Anne Sorjasen lauluilta Lohdutuksen säveliä. Sorjanen on heinäläinen musiikinopettaja. Hänen kanssaan esiintyvät Mari Saari ja Joel Mäkinen.

Sinfonia Lahden kamarisarja käyntiin sunnuntaina

ESS: Lahden kaupunginorkesterin soittajien puuhaama konserttisarja Kamarimusiikkia pyhäaamuna alkaa sunnuntaina. Konsertissa esitetään osia Johann Sebastian Bachin teoksesta Das Musikalisches Opfer, Darius Milhaud'n Kuningas Renén savupiippu ja Peter Seabournen The Sadness of the King.

Sinfonia Lahti Chamber Ensemblella soittavat hullusti Outi Viitanieni, oboisti Lasse Junntila, klarinetisti Henna Jämsä, fagotisti Harri Ahmas, käyrätorvisti Pertti Kuusi, viulistit Laura Kokko ja Anniina Ahlström, alttoviulisti Anu Airas, sellisti Ilkka Pälli, kontrabasisti Eero Munter ja pianisti Tarmo Järvillehto. Seabournen teoksessa yhteyttä johtaa Jyrki Lasonpalo.

Syyskauden toinen konsertti järjestetään 11. marraskuuta, ja siinä esiintyy lahtelaismuusikoiden ohella viulisti Miriam Fried. Konsertit järjestetään Lahden musiikkiopiston Kalevi Aho -salissa ja ne alkavat kello 11.

Kirjallisuuden Nobelin saaja julki torstaina

STT-TT: Tämänvuotisen Nobelin kirjallisuuspalkinnon saa ja ilmoitetaan ensi torstaina. Ruotsin akatemian mukaan palkinnon saaja kerrotaan perinteisesti kello 14 Suomen aikaa. Kymmenen miljoonan Ruotsin kruunun (runsaat miljoona euroa) palkinto luovutetaan joulukuussa Tukholmassa.

Viime vuonna kirjallisuuden Nobelin sai turkkilainen **Orhan Pamuk**.

Tietopölliä tähtitieteilijä Hannu Karttunen

STT: Tähtitieteen dosentti **Hannu Karttunen** on saanut tämän vuoden Tietopölli-palkinnon. Suomen tietokirjailijat ry:n myöntämä 8 000 euron palkinto jaettiin Turun kirjamesuilla perjantaina.

Karttusen Tiedettä kaikille -kirjasarja on suunnattu koululaisille. Tähän mennessä on julkaistu osat Tähtitiede, Fysiikka ja Matematiikka. Palkintolautakunnan mukaan kirjat osoittavat, että niin sanotut kovat luonnontieteet eivät ole pelkkiä kaavoja vaan eräänlaista leikkii lukujen ja ilmiöiden parissa sekä asioiden uudelleen järjestelyä.

Turun yliopiston Tuorlan observatoriossa työskentelevä Karttunen on tehnyt useita tähtitieteen oppikirjoja sekä artikkeleita kokoomateoksiin ja tietosanakirjoihin. Hän sai Tieto-Finlandia -palkinnon vuonna 1998 kirjastaan Vanhin tiede, Tähtitiedettä kivikaudesta kuulentoihin.

Tietopölli-palkinto annetaan tietokirjailijalle tai kirjailijaryhmälle, joka on ansioitunut lapsille ja nuorille tarkoitettujen kirjojen kirjoittamisessa.

Mikko Franckin jatko oopperassa on edelleen auki

LEHTIKUVA



Mikko Franck on vaitonainen tulevaisuudestaan.

STT: Oopperan ylikapellimestari **Mikko Franck** esitelti perjantain tilaisuudessa tulevan kauden ohjelmistoa. Franckin sopimus Kansallisoopperassa on voimassa 14:nneen helmikuuta saakka.

– Kansallisoopperan hallitus määrittellee johtajien pestit ja kuka mitäkään niistä hoitaa. Näin ollen hallitus myös tiedottaa näistä asioista, Franck vastasi salaperäisesti kysymykseen jatko-suunnitelmistaan Kansallisoopperan suhteen.

Oopperan uusi ensi-ilta syksyllä on Bizet'n Carmen, jonka ohjaa ranskalainen **Arnaud Bernard**. Carmenina vuorottelevat **Lilli Paasikivi** ja **Tuija Knittilä**.

Oopperan ohjelmistoon palaa lisäksi lukuisia yleisön suosikkeja kuten Sevillan parturi, joka aloittaa syksyn 19. lokakuuta, sekä Lemmenjuoma ja La Bohème.

Baletin ohjelmistoon palaa syksyllä rakastettu Giselle. Tanssin suuri ensi-ilta koittaa vasta tammikuussa, kun uusi Prinsessa Ruusunen valloittaa päänäyttämön.

Oopperan päänäyttämö yltää nyt kansainväliselle tasolle

STT: Suomen kansallisoopperan päänäyttämön remontti on valmis. Peruskorjauksen myötä Kansallisoopperan näyttämöteknikka on ulkomaisten oopperatalojen tasoisia.

Yhtenevä teknikka helpottaa vuokra- ja yhteistuotantojen tekemistä.

Käytännön mallia remonttiin on saatu muun muassa Lontoon Royal Operasta ja Kööpenhaminan uudesta oopperatalosta.

– Kun tätä taloa aikoinaan rakennettiin, tekniikka oli se, jossa säästettiin, Kansallisoopperan tekninen johtaja Timo Tuovila huokaisee.

Tuovilan mukaan silloinen sääntö oli, että julkisten hankintojen piti aina olla halvimpia mahdollisia. Niinpä kaikki piti nyt uusia, sillä vanhaan tekniikkaan ei enää saanut edes varoasia.

– Nyt lähdimme siitä, että varaosia löytyy tulevaisuudessaakin joka puolelta maailmaa.

Remontissa korjattiin muun muassa orkesterimonttu, jonka ansiosta koko salin akustiikan pitäisi kohentua. Myös muusikkojen työolosuhteet parvanivat.

Peruskorjauksen kokonaiskustannukset ovat 13,6 miljoonaa euroa. Rahoituksesta vastaa oopperatalo hallinnoiva Senaatti-kiinteistö. Lisäksi Suomen kansallisoopperan säätiö vastaa 3,2 miljoonan euron lainasta.



Outi Mentulan sarjakuvassa sirkuksessa työskennellyt ennustaja joutuu myöntämään, että taidot eivät ole aitoja.

Sirkus menee konkkaan – ja mitä sitten tapahtuu?

Lahden sarjakuvaopiskelijoiden albumissa kerrotaan tarina oman navan tuijottelun sijasta

ESS–Anne Sillahti
LAHTI

Lahtelaiset sarjakuvaopiskelijat eivät trendeistä piittaa. Jos Lahden ammattikorkeakoulussa sarjakuvan erikoistumisopinotoja suorittavat nuoret haluavat kulkea muodin harjalla, he esittelisivät yhteisessä albumissaan opiskelijan omaelämäkerrallista tuskaa. Sen si-

jaan opiskelijoiden ”Helsinki-siipi” kehitti albumin aiheeksi sirkuksen pitkän koulumatkan sa aikana.

– Omaelämäkerrallisten sarjakuvien ja Ranskasta tulleiden sarjakuvapäiväkirjojen julkaiseminen on ollut buumi. Sirkus on hyvä aihe, joka mahdollistaa tarinan kertomisen, selvittää opiskelijoiden puhunainen **Outi Mentula**.

Sirkus Arkus kertoo sirkuksesta, joka menee konkursiin, kun sen rahat kavalletaan. Kymmenen opiskelijan tarinat kertovat, kuinka eri hahmot veitsenheittäjästä ennustajaan yrittävät sopeutua elämään sirkuksen jälkeen.

– Pari tekijää lähti sooloilemaan, ja heidän sarjakuvansa eivät oikein liity kokonaisuuteen. Lopputulos on kuitenkin yllättävän hyvä. Vaikeinta oli yksimielisyyden löytäminen, mutta tekisin tämän ryhmän kanssa milloin vain uuden albumin.

Albumi julkaistiin syksyllä Helsingin sarjakuvafestivaaleilla, jossa se sai hyvän vastaan-

oton. Seuraavaksi opiskelijat esittelevät sitä Helsingin kirjamesuilla.

Näyttely albumista

Sarjakuvaopiskelijat esittelevät albumiaan Häme-gallerian näyttelyssä, joka on osa käynnissä olevaa Sarjakuvan lokakuu -tapahtumaa.

Näyttelyssä on esillä albumin originaaleja, mutta myös julkaisematonta materiaalia ja opiskelijoiden piirustuksia.

Sarjakuvan lokakuu 07 - tapahtuma Lahdessa: LAMKin sarjakuvalinjan näyttely Häme-galleriassa jatkuu 21.10. asti. Avoinnna su 12–16, ke–pe 12–18. Hämeenkatu 26.

Vessasarjakuvan monet käyttötavat

Sarjakuvan lokakuu -tapahtuman lahtelainen erikoisuus on vessasarjakuvanäyttely. Seitsemän lahtelaisravintolan miesten- ja naistenhuoneiden seinälle ripustetaan pieniä sarjakuvia, jotka saavat olla siinä niin kauan kuin ne pysyvät.

– Viime vuonna järjestimme näyttelyn vessoissa ensimmäistä kertaa ja saimme siitä tapahtumassa eniten kehujia. Sarjakuva löytyä siellä lukijan. Toki niitä revittiin seiniltä, mutta niitä oli myös leikatut ihan siististi mukaan, kertoo Sarjakuvan lokakuu -tapahtumaa järjestävä **Solja Järvenpää**

vessasarjakuvan monista käyttötavoista. Esillä on muun muassa Possu-sarjakuvastaan tunnetun **Jaana Suorsan** töitä.

Sarjakuvan lokakuu järjestetään Lahdessa toista kertaa. Suurin osa kokonaisuuteen liittyvistä tapahtumista on tänään, mutta näyttelyt jatkuvat pidempään.

Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenian, Muotoiluinstituutin ja Lahti-comicsin järjestämä tapahtuma laajenee, sillä mukaan on saatu uusia sarjakuvista kiinnostuneita tahoja.

– Taidepanimo on mukana ensimmäistä kertaa, ja sarjakuvia on oheistuotteiden myyntiä on Kasialilla, selvittää Järvenpää uutuuksia.

Sarjakuvantekijät esiintyvät illalla Taidepanimon Nyrjähdys-performanssiklubilla. Järvenpää uskoo klubin vetonaulaksi **Petteri Tikkasen** Black Peider -hahmon esiintymistä. Panimolla saa lisäksi ensiesityksensä lahtelaisen **Jukka Tiluksen** tekemä animaatio, jos-

sa seikkailee hänen Peter-sarjakuvahahmonsia.

Kasialilla voi ostaa omakustanteita, pinssejä, ja t-paitoja.

Sarjakuvan lokakuu -tapahtuman teemana on tänä vuonna ammattilaisuus, jota pohditaan Sarjakuvan sävyt -seminaarissa Muotoiluinstituutissa. Siellä julkaistetaan myös Hengen kuluttua Lahti -sarjakuvakilpailu, jonka järjestävät Etelä-Suomen Sanomat ja Mediatolohanke.

Samassa seminaarissa käsitellään myös naissarjakuvaa. Seminaarissa puhuvat alan ammattilaiset, esimerkiksi tämän vuoden Puupäähattu-palkittu lahtelainen **Marko Turunen** ja sarjakuvan opettaja **Reima Mäkinen**.

Solja Järvenpään oman Kummajaiset-sarjakuvan originaa-

leja on esillä kongressikeskus Felmannissa.

Lahden ammattikorkeakoulun sarjakuvalinjan näyttely on Häme-galleriassa.

”Sarjakuvan lauantai” päättyy ravintola Tirran sarjakuvakaraokessa.

– Sarjakuvataiteilijat ovat kovaa laulamaan, vakuuttaa Järvenpää.

Ronskit lahtelaiset

Nuorten lahtelaisten sarjakuvantekijöiden maailmaan pääsee sukeltamaan Solja Järvenpään kustantaman Lahti-comics nro 1 -albumin avulla, joka on julkaistu tänä vuonna, ja jota myydään Kasialilla. Aikuisille suunnatun lehden tekijät ovat Järvenpään lisäksi **Jupu Tolonen**, **Mikko Aspa** ja **Jukka Tilus**.

– Me olemme aika ronskissa maineessa sarjakuvantekijöinä. Jouduin vähän sensuroimaan juttuja. Itselläni on ronski maine, sillä kun kirjoitan juomisesta, niin siitä eivät kaikki pidä. Ketkä tykkää, ne sitten tykkää, summaa Järvenpää.



Muotoiluinstituutin sarjakuvaopiskelijat julkaisivat Sirkus Arkus -albumin, jota Outi Mentula esittelee.

16. Nyrjähdys-performanssiklubi Taidepanimolla tänään klo 18–, Jukka Tiluksen Suuri animaatio-show Taidepanimossa tänään, Sarjakuvakaraokea ravintola Tirrassa tänään klo 22–, Vessasarjakuvanäyttely ravintola Teerenpelissä, Kymi-pubissa, Roosterissa, Pitkä-pubissa, Torvessa, Tirrassa ja Hiidenkivessä tänään, Kummajaiset-sarjakuvanäyttely kongressikeskus Felmannissa jatkuu, LAMKin sarjakuvalinjan näyttely Häme-galleriassa jatkuu 21.10. asti.

Sarjakuvan lokakuu 07 - tapahtuma Lahdessa: sarjakuvien ja oheistuotteiden myyntiä Kasialilla tänään klo 10–17, Sarjakuvan sävyt -seminaari Muotoiluinstituutissa, Kannaksenkatu 22, tänään klo 9–

Tunteisiin vetoava aikamatka elottomaan maailmaan

NÄYTTELY

Taidepanimon Hiivahuoneessa vierailija pääsee nyt matkalle jonkin, missä on tarpeellista käydä, mutta minne ei kuitenkaan haluaisi joutua.

Työryhmä Circus Maximuksen luoma metallinen, eloton maailma on todellinen ja tunteisiin vetoava. Installaatio koostuu lavasteista, äänistä ja valaistuksesta. Saumattomasti näyttelytila mukaillee **Jyrki Pylvään**, **Jussi Saivon** ja **Tomi Suovankosken** näyttelyn teemaa. Tila on ollut lähtökohta installaation syntymiselle, niin syvä liitto kaikilla elementeillä – ääni, valaistus, lavasteet, tila – on.

Työryhmä on todennäköisesti asettanut näyttelynsä tavoitteeksi sen, että vierailija kokee olevansa esiintyjä teatterilavasteissa.

Tavoite täyttyy, vierailija on pääosassa todellisessa ja kauha herättävässä näytelmässä. Suurin paniikinomainen olotila vierailijalle syntyy siitä tunteesta, ettei esitys olekaan esitys vaan totuus.



Meganogenesis-teos täyttää Hiivahuoneen kokonaan. Näyttelytilassa on pimeää, joten siellä liikutaan taskulamppujen avulla.

Astuminen estradille on pyhädyttävä kokemus ja nä-

telmässä eteneminen eliminoi kaiken elollisen vierailijan ym-

pärlitä. On vain yksi pääosan esittä-

Työryhmä on todennäköisesti asettanut näyttelynsä tavoitteeksi sen, että vierailija kokee olevansa esiintyjä teatterilavasteissa.

– näyttelyssä vierailija – ja teos.

Vain vieras on elossa

Teoksen valaistukseen kuuluvat osana taskulamput, joiden avulla vierailija etenee muuten hämärästi valaistussa tilassa. Taskulampun valossa on uskallettava tarkastella näyttelytilaa katosta lattiaan ja seinästä seinään. Koska lavastus ja ääni luovat tunnelman pysähtyneestä ja elottomasta ympäristöstä, tuo taskulamppujen valo installaatioon kaivattua liikettä.

Näyttelyn keskeiseksi ideaksi nouseekin se, että kaikki muut teoksen osat kuvaavat elottomuutta paitsi taskulamppu, joka liikkuu vierailijan liikuttellessaan.

Kun ympärillä ei ole mitään muuta liikkuvaa kuin vierailija itse, herää voimakas toive nähdä elävä luonto, kuulla eläinten ääniä tarkoituksellisesti pelkistetyin äänitehosteen tilalla, ja aistia kokonaisuudessaan elollinen ympäristö.

Pylväs, Saivo ja Suovankoski tekevät taidettaan asiantuntevasti, ja jälki on laadukasta. Näyttelyssä näkyy ja kuuluu taiteilijoiden saumaton yhteistyö.

Vierailija voi vain kuvitella sitä työntien suurta määrää, mikä on vaadittu, jotta lopputulos on näin loppuunsaakka hiottu ja yhtenäinen.

Jaana Parikka

Circus Maximus esittää: Meganogenesis eli Jyrki Pylvään, Jussi Saivon ja Tomi Suovankosken draamallinen installaatio Lahden taidepanimossa 21.10. asti. Avoinnna ti–pe 12–18, la–su 12–16. Pääjanteenkatu 11.